

Lesandi við 13-talsstiganum fáa nú ein lítlan fyrimun

Umrokningarleisturin frá føroyska 13-talsstiganum til 7-talsstigan verður nú broyttar. Nýggja umrokningin ber við sær, at miðalpróvtøl verða upp til 0,3 stig hægri enn áður.

Hallur av Rana

Hjá teimum føroysku lesandi, ið hava ætlanir at fara undir víðari lestur eftir summarferiuna, verður tað nú lættari at sleppa inn á dreymaútbúgvingina í Føroyum og Danmark. Danskir myndugleikar hava nevnliga samtykt ein nýggjan umrokningarleist, tá 13-talsstigin skal umroknast til nýggja 7-talsstigan.

Holger Arnbjerg, leiðari fyri Altjóða Skrivstovuna, vísir á, at nýggi umrokningarleisturin er ein lítill fyrimunur fyri lesandi, ið finga miðnámsprógv eftir gamla 13-talsstiganum.

– Við nýggja útrokningarleistinum, so verða miðalpróvtølini hjá teimum lesandi, ið finga miðnámsprógv eftir 13-talsstiganum, upp til 0,3 stig betri enn við undanfarna útrokningarleisti. Tey fáa nú ein lítla fyrimun tá tey søkja inn á hægri lestur í Danmark og Føroyum. Tað bilar kanska einki, tí útavnar bara tann mismunin, ið hesi lesandi hava verið fyri seinastu árin, sigur Holger Arnbjerg.

Danmark enn størst

Seinastu hagtølini hjá Studni, ið eru frá august 2016, vísa, at hóast Fróðskaparsetur Føroya seinastu árin eru farið at bjóða fleiri útbúgvingar og taka fleiri næmingar inn, so er Danmark framhaldandi landið, ið dregur flest føroysk lesandi til sín, vísir Holger Arnbjerg á.

Meðan 973 lesandi í Føroyum finga útgoldið mánaðarligan lestrarstuðul frá Studna í skúlaárinum 2015/2016, so vóru tað 1303 føroysk lesandi í Danmark, ið finga ferðastuðul útgoldnan í sama tíðarskeiði.

Hædd skal tá takast fyri, at talið av føroyskum lesandi í Danmark helst er hægri, tá tað ikki eru øll, ið søkja ella fáa galdið lestrarstuðul.

Lesi í danska ríkinum

Meðan tølunum fyri føroysk lesandi í Føroyum og Danmark hava verið nøkulunda stöðug seinastu árin, so vísir Holger Arnbjerg á, at talið av lesandi uttanfyri danska kongaríkið er stöðugt minkandi.

– Tað er serliga ein stór minking av føroyskum lesandi í Skotlandi og Onglandi, ið er orsøkin til stóru afturgongdina av føroyskum lesandi uttanfyri kongaríkið, vísir Holger Arnbjerg á.

Holger Arnbjerg, leiðari fyri Altjóða Skrivstovuni

Hagtøl hjá Studni vísa, at talið av føroyskum lesandi uttanfyri danska kongaríkið toppaði skúla-

árið 2011/2012, tá 256 føroyingar vóru undir lesnað í einum øðrum landi enn Føroyar og Danmark,

men er síðan minkað, soleiðis at tað í dag eru 156 føroyingar, ið lesa uttanfyri kongaríkið. So lágt

hefur tað ikki verið síðan skúlaárið 2007/2008, tá 151 føroyingar lósu uttanfyri kongaríkið.

Pengar og politikarar

Leiðarin á Altjóða Skrivstovuni metir, at tað eru fleiri orsøkir til, at talið av lesandi uttanfyri Danmark og Føroyar er minkað, og at flestu hava við fíggarviðurskiptir at gera.

– Føroyafrádrátturin er torførur hjá øðrum londum at kappast við. Um tú ynskir at lesa uttanfyri Føroyar, so eru 70.000 krónur skattafríar, tá man lesir í Danmark, øgiliga lokkandi, sigur Holger Arnbjerg.

Harumframt vísir hann á bretska pundið. Har lesandi fyrr megnaðu at rinda fyri skúlagjaldið við stuðli frá Studna, so hava broytingar í gjaldoyrakursinum ført við sær, at lesandi í eitt tíðarskeið hava verið noydd at rinda ein lítlan part av kostnaðinum, vísir Holger Arnbjerg á.

Harumframt hava føroyingar, ið hava lisið í Bretlandi, havt trupulleikar við, at danskir og føroyskir myndugleikar ikki altíð meta enskar master útbúgvingar á sama støði sum danskar kandidat útbúgvingar. Úrslitið av tí hevur verið, at tey, sum hava lisið Bretlandi, ikki altíð fáa fulla góðkenning fyri sína bretska bachelor í Danmark, og fáa ikki somu løn við einari bretskari master innan tað almenna í Føroyum, sum tey, ið hava tikið ein kandidat útbúgving í Danmark.

– Roynt hevur verið at broytt hetta í Føroyum, men Fíggaráráðið ynskir ikki at javnseta útbúgvingarnar. So fyri at sleppa undan slíkum avbjóðingunum seinni í lívinum, velja fólk heldur at fara til Danmarkar at lesa, sigur Holger Arnbjerg.

Tað er tó serliga ein hending, ið Holger Arnbjerg sigur hevur fest seg í minnið hjá nógvum ungum.

– Fráboðanin frá føroysku myndugleikunum um, at man umhugsaði at krevja ein part av ÚSUN-stuðulin aftur frá teimum lesandi, ið ikki vendu aftur til Føroya at arbeiða eftir eitt ávíst áramál, hevur verulig fest seg í minnið hjá lesandi. Hóast tað aldrin gjørdist til nakað, so fái eg enn tann dag í dag fyrispurningar um hetta, tá fólk leggja ætlanir fyri hvar tey ynskja at lesa, sigur Holger Arnbjerg.

hallur@sosialurin.fo

»Føroyafrádrátturin er torførur hjá øðrum londum at kappast við. Um tú ynskir at lesa uttanfyri Føroyar, so eru 70.000 krónur skattafríar, tá man lesir í Danmark, øgiliga lokkandi«